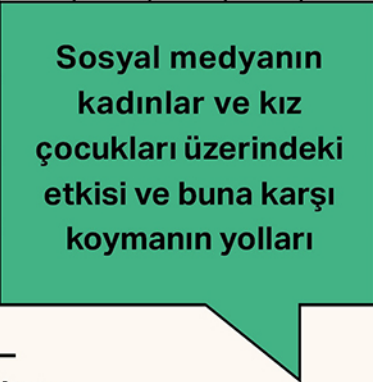
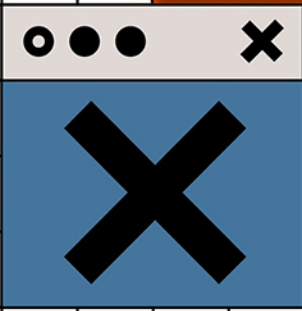

Dr. Kara Alaimo, Fairleigh Dickinson Üniversitesi'nde iletişim profesörüdür. Sosyal medyanın toplumsal etkileri ve kadınları etkileyen konular üzerine CNN Opinion için sıkça yazı kaleme alır. Daha önce Birleşmiş Milletler'de ve Obama yönetiminde iletişim görevlerinde bulunmuştur. Ailesiyle birlikte New Jersey'de yaşamaktadır.

karaalaimo.com | @KaraAlaimo

ÇEVİRİMİÇİ TUZAKLAR

Orijinal adı: Over The Influence

© 2024, Kara Alaimo

Yazan: Kara Alaimo

İngilizceden çeviren: Sevdâ Akyüz

Yayına hazırlayan: Nimet Kirşan

Türkçe yayın hakları: © 2025 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Bu kitabın Türkçe yayın hakları LLC care of Curtis Brown Group Limited of Cunard House aracılığıyla satın alınmıştır.

1. baskı / Ekim 2025 / ISBN 978-625-5683-40-3

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Geray Gençer

Sayfa uygulama: Gökçen Yanlı

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Çevrimiçi Tuzaklar

Sosyal medyanın kadınlar ve
kız çocukları üzerindeki etkisi ve
buna karşı koymanın yolları

Kara Alaimo

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Çeviren: Sevda Akyüz

İÇİNDEKİLER

YAZARIN NOTU	11
GİRİŞ	13
1 INSTAGRAM'LA TANIŞAN KIZ	23
2 FİLTRELİ YÜZ	55
3 SOSYAL MEDYA VE KADINLARIN SÜREKLİ HATALI OLMA DURUMU	67
4 PEK ÇOK SAHTE HESAP VAR	81
5 SOSYAL MEDYA ÇAĞINDA SEKS SUÇLARI VE CİNAYET	100
6 DİJİTAL EV HANIMLARI	121
7 ANNELER İÇİN YANLIŞ BİLGİLER	138
8 AŞI KARŞITLARI, KADINLARI NASIL HEDEF ALIYOR?	159
9 SOSYAL MEDYAYI TERK EDİŞ	175
10 META KADIN DÜŞMANLIĞI	198
11 #FEMİNİST YANILGI	215
EK / SOSYAL MEDYADA NASIL DAHA BİLGİLİ OLUNUR?	232
KAYNAKLAR	239
TEŞEKKÜRLER	243
KAYNAKÇA	245

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Kızlarım ve kızlarınız için...

YAZARIN NOTU

Noor, Kate, Ryan ve Christina hariç, bu kitapta ilk kez adı geçen kişilerin isimleri, gizliliklerini korumak için kendi istekleri üzerine değiştirilmiş; hayatlarına dair diğer hiçbir detay ise değiştirilmemiştir.

GİRİŞ

Cinsiyet ve insan davranışları üzerine araştırmalar yapan Kinsey Enstitüsü'nün başkanı Dr. Justin Garcia, son dört milyon yılda insanların yaşam biçimini kökten değiştiren iki büyük gelişme olduğunu belirtiyor. Bunlardan ilki, yaklaşık 12.000 yıl önce gerçekleşen tarım devrimiydi; insanlar göçebe hayatı bırakıp yerleşik hayata geçmişti. İkincisiye hayatımıza internetin girişidir.

İnternetin –özellikle de sosyal medyanın– hepimiz üzerinde sarsıcı bir etkisi oldu. Üstelik bu etki her zaman olumlu yönde değildi ve bu durumdan en çok zarar görenler de kadınlar ve kız çocuklarıydı. Biz ise bu etkilerin ne tür yaralar açtığını daha yeni yeni fark etmeye başlıyoruz. Bu kitapta, sosyal medyanın hayatımızın her alanını –beden algımızdan çocuk yetiştirme biçimimize, kariyerimizdeki başarıya kadar– nasıl etkilediğini göstereceğim.

Benim adım Kara Alaimo. Fairleigh Dickinson Üniversitesi'nde iletişim profesörüyüm. Aynı zamanda bir sosyal medya kullanıcısıyım ve anneyim. 2016'dan beri CNN Opinion için sosyal medyanın toplumsal etkileri ve kadınların karşılaştığı zorluklar hakkında yazılar yazıyorum. Beni harekete geçirence sosyal medya ağlarının kadınlar ve kız çocukları üzerinde yarattığı yıkıcı sonuçları gösteren kanıtlar giderek artarken, teknoloji şirketlerinin bunların hepsinden haberdar olduğunu bilmekti.

Bu kitap için, kendini kadın veya *non-binary* (ikili cinsiyet sisteminin dışında) olarak tanımlayan birçok kişiyle sosyal medyanın hayatlarını nasıl etkilediği üzerine konuştum. Farklı yaş, ırk, etnik köken, sınıf, cinsel yönelim ve toplumsal cinsiyet kimliklerinden, fiziksel yetkinliklerden ve siyasi görüşlerden kişilerle görüştüm.

Bazıları sosyal medyada yaşıyor ve çalışıyor. Bazıları ise profillerini tamamen silmiş durumda. Hikâyeleri beni tek bir sonuca götürdü: Sosyal medya kadınlar için toksik bir ortam.

Bu sorunları çözebileceğimize ve çözmemiz gerektiğine inanıyorum ve bu değişim, her birimizin sosyal medyayı kullanma biçimiyle başlamak zorunda. Bu kitapta, kimi takip ettiğimizden ne paylaştığımıza, neleri beğendiğimizden çevrimiçi karşılaştığımız cinsiyetçiliğe ve kadın düşmanlığına nasıl tepki verdiğimiz kadar birçok konuda interneti nasıl geri alabileceğimizi ve kadınların nasıl yeniden güçlenebileceğini anlatacağım. Ayrıca teknoloji şirketlerinden ve yasa koyuculardan neler talep etmemiz gerektiğini de ortaya koyacağım.

* * *

Karşımızdaki tablo şöyle:

Artık ortalama bir kız çocuğu 13 yaşına gelmeden sosyal medya hesabı açıyor. Ama bundan çok daha önce, anne babası onunla ilgili özel bilgileri çoktan internette paylaşmaya başlıyor; oysaki bu bilgiler ileride onun aleyhine kullanılabilir; lise yıllarında zorbalığa uğramasına ya da bir gün kamuya mal olmuş biri olduğunda itibarsızlaştırılmasına yol açabilir.

Ergen kızların sosyal medyayı kullanma şekli çoğunlukla bedenlerini ve hayatlarını başkalarıyla karşılaştırmak üzerine kuruludur. Fenomenlerin ve arkadaşlarının paylaştığı filtreli, cilalanmış fotoğraflarla kendilerini kıyasladıklarında kıskançlık ve mutsuzluk hissediyorlar. Sosyal medyayı daha sık kullanan kızlar, beden algıları konusunda daha fazla endişe taşıyor ve depresyon belirtileri gösterme olasılıkları daha yüksek.¹ Unutmamalı ki küçük yaşlardaki kızlar insanların ilgisini çekecek (ve beğeni alacak) içerikler üretmenin en etkili yollarından birinin “çekici” görünmek olduğunu hızlı öğreniyor. Bundan ötürü, daha çok küçük yaşlarda kendilerini cinselleştirmeye başlıyorlar.

Bu kitap için uzmanlarla yaptığım röportajlar sırasında beni en çok şaşırtan şeylerden biri, konuşmalarımızın sonunda bana hep

aynı soruyu sormaları oldu: Kızımın sosyal medya kullanımıyla ilgili bana ne önerirsiniz? Parklarda, doğum günü partilerinde karşılaştığım pek çok ebeveyn de aynı şeyi konuşup endişeleniyor. Birinci Bölüm’de, araştırmalar ve alanında önde gelen uzmanlarla yaptığım görüşmelerden yola çıkarak bu konuda tavsiyelerimi paylaşıyorum.

İkinci Bölüm’de, sosyal medyanın beden algımızı nasıl etkilediğini ele alıyorum. Sosyal medyada paylaştığımız tüm o fotoğraflar, dikkatleri sürekli dış görünüşümüze çekiyor. Üstelik fenomen kültürü, hayatlarımızın ve bedenlerimizin nasıl olması gerektiğine dair neredeyse ulaşılamaz standartlar belirliyor. Bu durum, beden memnuniyetsizliğinde ve estetik operasyonlarda ciddi bir artışı tetikliyor. Kadınları sürekli nasıl göründükleriyle meşgul ediyor; hem de kadınları siyasi görevlere seçtirerek ataerkil düzeni sarsmak gibi zamanımızı harcamayı tercih edeceğimiz başka konular varken.

Üçüncü Bölüm’de, dünyanın kadınları nasıl yargıladığını inceliyorum. Sosyal medya sayesinde artık milyarlarca insan yalnızca bedenlerimiz değil, davranışlarımız hakkında da hüküm verebiliyor ve bunu yapma fırsatını hiç kaçırmıyorlar. Sosyal ağlarda kadınlar, giydikleri çoraplardan bir havayolu şirketi sabaha karşı saat 2’de onları mağdur ettiğinde kullandıkları ses tonuna kadar her şey için hedef alınıyor. Muhtemelen söylememe bile gerek yok: Erkekler aynı ölçütlerle yargılanmıyor. Üstelik artık insanlar kadınların kamusal alandaki en kötü anlarını gizlice kaydedip bu görüntülerin haklarını şirketlere satarak para kazanabileceklerini keşfetmiş durumda; bu şirketler de videoları viral hale getirip tüm dünyayı bir araya getirerek bizi utandırabiliyor.

Dördüncü Bölüm’de, arkadaşlarım arasında da bitmek bilmeyen bir diğer tartışma konusuna değiniyorum: Doğru partneri bulmak için çevrimiçi flört sitelerini nasıl kullanmalı? Artık bekâr kadınlar arasında flört uygulamalarına yönelmek oldukça yaygın bir davranış; bu uygulamalar teoride özgürlük ve sonsuz seçenek sunuyor. Gerçekte ise çoğu kadın flört deneyimlerinden memnun değil. 2020 yılında yapılan bir Pew Araştırma Merkezi’nin rapo-

runa göre, Amerikalı kadınların çoğu flört etmenin 10 yıl öncesine kıyasla daha zor olduğunu söylüyor. (Çoğu erkek ise aynı fikirde değil.)²

Heteroseksüel kadınların büyük kısmı, halen çocuk sahibi olabilecekleri yaşlardayken, yani otuzlarının ortalarında ciddi bir ilişki arayışına giriyor. Ancak erkekler genellikle daha erken öldüğünden daha genç kadınlarla eşleşmeyi tercih ettikleri için bu yaşta kadınlar için uygun, heteroseksüel ve bekâr erkek sayısı giderek azalıyor. Üstelik ekranın arkasına saklanma imkânı, erkeklerin en ilkel davranışlarını sergilemesini daha da kolaylaştırıyor.

Siyahi ya da diğer etnik kökenden kadınlar için durum daha da vahim. Günümüzde artık kimse bir işe başvuran ya da Airbnb kiralamak isteyen bir kişiyi açıkça ırkı yüzünden reddetmeye cesaret edemezken, flört uygulamaları, insanların bu kadar aleni bir şekilde ırkçılık yapabildiği nadir yerlerden biri olmayı sürdürüyor.

İşte bu yüzden, görüşme yaptığım bazı kadınlar flört uygulamalarını kullanmayı bıraktıklarını söyledi. Diğer bir neden mi? Eşleştikleri birçok erkeğin gerçek olmadığını düşünüyorlar. *Catfishing*, yani sahte bir kimlikle duygusal bağ kurup, ardından karşı taraftan para istemek, artık küresel bir sektör haline geldi. Kadınlar ise bu dolandırıcılıkta “kolay hedef” olarak görülüyor çünkü özellikle flört söz konusu olduğunda duygusal olarak savunmasız olduğumuz varsayılıyor. Bunun yanı sıra, üst düzey ve global bir iş danışmanı olarak çalıştığı alandaki strateji ve zekâyı tanışma uygulamalarına da uygulayıp şu an mutlu bir evliliği olan bir arkadaşımın hikâyesini de anlatıyorum. Onun çevrimiçi ortamda hem kendini koruma hem de aradığı kişiyi bulma konusunda kullandığı taktikleri sizinle paylaşıyorum.

Beşinci Bölüm’de, internetin mümkün kıldığı yeni cinsel şiddet ve kadın cinayeti biçimlerinden bahsediyorum. Flört uygulamaları, tecavüzcüler için kurban bulmayı artık daha da kolaylaştırdı. Bu uygulamalarla bağlantılı şiddet suçlarının sayısına dair neredeyse hiç istatistik yok; ki bu da platformların kadınların hayatını tehlikeye atma konusundaki sorumluluktan rahatça kaçmasına yardımcı oluyor. Ancak Birleşik Krallık Ulusal Suç Ajansı’nın ya-

yımladığı bir rapora göre, artık daha fazla erkek cinsel suçlu haline geliyor çünkü *kurbanlara ulaşmak eskiden hiç olmadığı kadar kolay*.³ Columbia Journalism Investigations tarafından yapılan bilimsel olmayan bir ankete göre, çevrimiçi flört eden 1200 kadının %31'i, uygulama aracılığıyla tanıştıkları biri tarafından cinsel saldırıya uğradıklarını söyledi.⁴

Dahası, sosyal medya yoluyla artık kadınlar ve kız çocukları uzaktan da cinsel olarak istismar edilebiliyor ve bu, korkutucu bir sıklıkta gerçekleşiyor. *Sextortion* olarak bilinen yöntem, yani bir kadını cinsel içerikli eylemlere zorlamak, çoğu zaman ondan kışkırtıcı bir fotoğraf alıp, sonra daha fazlasını yapmazsa bunu ifşa etmekle tehdit ederek cinsel şantaj yapmak, bu duruma verilebilecek örneklerden sadece biri. Bir keresinde, 13 yaşında bir kız çocuğu, annesiyle aynı odadayken İsrail'de yaşayan 30 yaşında bir adam tarafından cinsel şantaja maruz bırakıldı.

Aynı zamanda, çıplak fotoğrafların rıza dışı bir şekilde paylaşılması konusunu da ele alıyorum. Bu genellikle "intikam pornosu" olarak adlandırılrsa da Kamala Harris anılarında bunun doğru bir terim olmadığını belirtiyor. "İntikam" çoğu zaman uygun bir tanım değil *çünkü kadınlar intikam gerektirecek hiçbir yanlış yapmamış oluyorlar* ve bu görüntüler çoğu zaman pornografik olarak bile tasarlantmıyor.⁵ Erkeklerin aksine, cinselliği yüzünden yüceltilmek yerine utandırılan kadınlar için bu durum genellikle çok yıkıcı oluyor. Örneğin, eski Kaliforniya Kongre Üyesi Katie Hill, çıplak fotoğrafları internete sızdırılınca görevinden istifa etmek zorunda kaldı. Oysa aralarında ABD başkanı Donald Trump'ın da olduğu cinsel tacizle suçlanan birçok erkek görevlerine devam ediyor.

Bir de sosyal medyada, "erkek hakları savunucuları" gibi benzer düşünce yapısına sahip sosyopatların bir araya geldiğinde fikirlerinin nasıl daha da radikalleştiğini inceliyorum. Bugün artık, kadın düşmanlığı temelli çevrimiçi topluluklarda radikalleşen erkekler gerçek dünyada şiddete başvurmaya başladı. Örneğin, 2014'ten bu yana, "incel-zorunlu bekâr" olduğunu düşünen ve çekici kadınlarla seks yapma "hakkı"nın ellerinden alındığına inanan erkekler tarafından kadınlara yönelik çok sayıda toplu şiddet

olayı yaşandı.⁶ Bu sözde incel ideolojisi şimdi TikTok'taki genç kültüre kadar sızmış durumda; kadınlara yönelik şiddet içeren şakalar artık olağan, hatta komik sayılıyor.

Altıncı Bölüm'de fenomen dünyasını mercek altına alıyorum. Eğer haberleri takip ediyorsanız, sosyal medya içeriklerinden milyonlar kazanan birkaç kişiye dair düzenli haberler görüyorsunuzdur. Ama gerçek şu ki, halk arasında fenomen olarak bilinen çevrimiçi içerik üreticisi olarak çalışmayı deneyenlerin çoğu, kadın ve bu kadınların çoğu da bu emeklerinden asla geçimlerini sağlayacak bir kazanç elde edemiyor. Bir akademisyen bu kadınları artık "dijital ev hanımları"⁷ olarak tanımlıyor. Bu arada başka mesleklerdeki kadınlar sosyal medyayı kariyerlerini ilerletmek için kullandıklarında da çoğu zaman erkek meslektaşlarına kıyasla daha az takipçi, daha az paylaşım ve daha az konuşma daveti alıyorlar.⁸

Sonraki iki bölümde, cinsiyetimiz nedeniyle doğrudan bizi hedef alarak yayılan yanlış bilgileri ele alıyorum. Yedinci Bölüm'de, kadınlar anne olduklarında sıklıkla bilgi ve destek arayışıyla internete yöneliyor ama çoğu zaman karşlarına çıkan şey, onları tehlikeli, hatta ölümcül kararlara yönlendiren yanlış bilgiler oluyor. Uzmanlar yıllardır sahte haberlerin seçimler üzerindeki etkisi konusunda alarm verirken "annelere özel dezenformasyon" olarak adlandırdığım konuyu görmezden geliyor. Sosyal medyada, tıbbi eğitimi olmayan kişiler kendilerini uzman ilan ediyor ve kadınlara, ciddi komplikasyon riski taşıyan doğum sürecine modern tıbbın sunduğu imkânlardan yararlanmadan girmelerini tavsiye ediyor. Kadınlara doğum sırasında güvenli ağrı kesici kullanmaları konusunda suçluluk duymaları gerektiği hissettiriliyor, oysa dayanılmaz ağrılarla baş eden erkeklere ağrı yönetimi sunulmaması gerektiğini savunan kimse yok.

Ve "ahlâkçı anne" kültürü, annelere kendilerini yetersiz hissettiriyor çünkü onların hayat gerçeklikleri, başkalarının çocuklarının ütülü beyaz elbiseler içinde melek gibi gülümsediği ve ev yapımı organik atıştırmalıklar yediği Instagram karelerine benzemiyor. Oysa bu pırıltılı görüntülerin ardında, Insta-anneleri de en azından kendilerini yanlışlıkla utandırdıkları kadınlar kadar sa-

vunmasız. Onlar da internette onay arıyorlar çünkü bu kültürde kadınların kariyer, çocuk ve akıl sağlığı arasında denge kurması neredeyse imkânsız. Üstelik sponsor gelirlerinden para kazanmak istiyorlarsa paylaşımlarının mutlaka neşeli olması gerekiyor.

Sekizinci Bölüm’de, aşı karşıtlarının kadınları nasıl güvenli ve hayat kurtaran aşılardan tehlikeli olduğuna inandırdıklarını inceliyorum. Bunu başarmanın yollarından biri, kadınlara en savunmasız oldukları anlarda –örneğin çocuklarını kaybettiklerinde ya da çok ağır bir tıbbi tanı aldıklarında– ulaşmak. Onlara bu durumun aşılardan yüzünden olduğunu telkin ederek, onları ateşli aşı karşıtlarına dönüştürüyorlar. Bu taktik yıllardır kullanılıyor ve insanlarda koronavirüs aşılardan karşı şüphe uyandıracak zemin çok önceden hazırlanmış durumda. Aşı karşıtları, sosyal medyayı kullanarak özellikle kadınları korkutmayı amaçlayan bir iddiayı da başarıyla yaydılar: Covid aşılarının kısırlığa yol açtığı söylentisini. Ve sonrasında kendileri ya da aile üyeleri hastalandığında ya da okullar salgın nedeniyle kapandığında, krizin yükünü en çok kadınlar omuzladı.

Dokuzuncu Bölüm’de, kadınların internette maruz kaldığı yeni türden saldırıları ve buna karşı neler yapabileceğimizi ele alıyorum. The Economist Intelligence Unit tarafından 2020 yılında yapılan bir araştırmaya göre, 51 ülkede yaşayan kadınlardan oluşan bir örneklemin %38’i şiddet tehditlerinden takip edilmeye, kişisel bilgilerin (örneğin ev adresinin) internette ifşasına kadar pek çok biçimde çevrimiçi şiddete maruz kaldı.⁹ Kadınlar arasında bu durumdan en çok etkilenenler ise beyaz ırk dışındaki kadınlar. Uluslararası Af Örgütü’nün araştırmasına göre, siyahi kadınların beyaz kadınlara kıyasla çevrimiçi tacize uğrama ihtimali %84 daha fazla.¹⁰ Dolayısıyla Elon Musk gibi kişiler platformlarında saldırgan içeriklere yer vererek “ifade özgürlüğünü” savunduklarını söylediklerinde, aslında yaptıkları şey, hedef alındığında sosyal medyadan kaçmak zorunda kalan kadınların ve kız çocuklarının sesini kısmak oluyor.

Kadınlara yönelik çevrimiçi şiddetin yeterince ciddiye alınmamasının nedenlerinden biri de teknoloji şirketleri ve kolluk kuvvet-

lerinin hâlâ büyük ölçüde erkekler tarafından yönetilmesi. Kadınlar, erkekler tarafından çevrimiçi ortamda tehdit edilip bundan şikâyetçi olduklarında, teknoloji şirketleri çoğu zaman yanıt vermiyor ya da hizmet şartlarının ihlal edilmediğini iddia ediyor. Kadınlar ölüm tehditlerini polise bildirdiğinde, polis memurları genellikle konuyu soruşturmuyor. Buna karşılık, çevrimiçi ortamda bir polis memurunu tehdit edenler çoğu zaman hızla tespit edilip yargılanıyor.

Onuncu Bölüm’de, Silikon Vadisi’nde çalışan ve markalar adına sosyal medya yöneten kadınların karşı karşıya kaldığı şaşırtıcı cinsiyetçilik ve kadın düşmanlığını inceliyorum. Teknoloji şirketlerindeki kültür sıklıkla *brotopya*, yani “erkek kardeşliği ütopyası” ya da “erkek cenneti” olarak tanımlanıyor. Ama bu şirketler, işlerini yapmaya çalışan kadınlar için asla bir ütopya değil çünkü burada tecavüz şakaları ve patronlardan gelen cinsel imalar neredeyse sıradan kabul ediliyor. Öte yandan, şirketlerin ve kuruluşların sosyal medya hesaplarını yöneten kişilerin çoğu kadın.¹¹ Ortalama bir sosyal medya yöneticisinin maaşı, erkek egemen teknoloji sektöründeki ortalama maaşın yaklaşık üçte biri kadar.¹² Oysa sosyal medya yöneticilerinin kullandığı beceriler, teknoloji alanındaki işlerde kullanılanlarla büyük ölçüde örtüşüyor. Ek olarak, e-postalarımızı okuyarak, telefonlarımızla fiziksel konumumuzu izleyerek ve çevrimiçi hareketlerimizi takip ederek modern teknoloji şirketleri, Al Gore’un deyimiyle “bir takipçi ekonomisi” yarattılar.

Son olarak, On Birinci Bölüm’de, son yıllarda feminizmin ve kadın güçlenmesinin internette nasıl sunulduğunu ele alıyorum: Bu, kadınlara, sadece kendimizi güzel hissederek, kendimizden emin davranırsak ve doğru düş jeline satın alırsak tüm sorunlarımızı çözebileceğimizi söyleyen viral reklam videoları aracılığıyla yapılıyor. Bu anlatı, o videoları yayımlarken bir yandan da kadınları nesneleştirmeye ve düşük ücretle çalıştırmaya devam eden şirketlerin sorumluluk almasını istemek yerine, sorunlarımızı çözmek için bize sürekli “kendimize dönmemizi” salık veriyor. Tüm bu yaklaşımlar, kadın haklarında büyük bir geri tepkimeye yol açtı ve milyonlarca kadın ve kız çocuğunun kazanılmış haklarının gerilemesine neden oldu. Bunu 2016’da Donald Trump’ın seçilme-

sinden, 2022’de ABD Yüksek Mahkemesi’nin kadınların ne zaman ve nasıl anne olacağına karar verme hakkını ve hayatlarını tehdit eden hamilelikleri sonlandırma özgürlüğünü ellerinden alan kararına kadar pek çok gelişmede görebiliyoruz.

* * *

Bu kitabı yazarken beni gerçekten sarsan bir farkındalığa ulaştım: Hayat artık sosyal medyayı taklit ediyor gibi görünüyor. Hepimiz biliyoruz ki sosyal medya cinsiyetçilik ve kadın düşmanlığı açısından bataklığa dönüşmüş durumda ama telefonumuzu kapatarak ya da hesaplarımızı silerek bu durumdan kaçamıyoruz çünkü sosyal medyada olup bitenler, çevrimdışı dünyamızı da değiştiriyor. Kadınlara kötü davranmak, haklarımızı elimizden almak artık daha “normal”, daha “kabul edilebilir” hale geliyor. Bunun bir örneği de, internette radikalleşen incellerin gerçekleştirdiği toplu katliamlar.

Kadın siyasetçilere yönelik şiddet de tüm dünyada artıyor; bu, Silahlı Çatışma Konumlandırması ve Olay Verisi Projesi’nin bulgularıyla da belgelenmiş durumda.¹³ Bu artışı, Dokuzuncu Bölüm’de anlattığım kadın politikacıların çevrimiçi ortamda maruz kaldığı şok edici saldırılarla ilişkilendirmemek zor. Bu durum, neden 2021 yılında kadınların siyasi aday olmayı düşünme oranlarının 2001’e kıyasla daha düşük olduğunu da açıklayabilir.¹⁴

Bazı insanlar, sosyal ağlar çok zehirli yerler olduğu için tamamen terk edilmesi gerektiğini savunuyor. Ama ben sosyal medyayı, on yıl önce ziyaret ettiğim Suudi Arabistan gibi bir yere, yani kadınların kendilerini güçlendirebileceği kamusal alanlardan dışlandığı bir yere dönüştürmememiz gerektiğine inanıyorum. Ayrıca bu “çözüm”ün işe yaramayacağı da gün geçtikçe daha açık hale geliyor çünkü erkekler çevrimiçi ortamda radikalleştikçe, çevrimdışı dünyada kadınlara yönelik taciz ve şiddet uygulamaya daha fazla cesaret ediyorlar. Bu duruma sessiz kalamayız. Sosyal medyada yanlış giden ne varsa düzeltmek zorundayız.

* * *

Bu kitabı yazmamın nedeni, sosyal medyayı kullanmanın –ve sosyal medya tarafından şekillendirilmiş bir dünyada yaşamının– küçük kızlarım üzerinde nasıl bir etki yaratacağından duyduğum korkudur. Bu kitap, hep birlikte bu sistemi kökünden sarsmak için bir çağrı niteliği taşıyor. Bunu nasıl yapabileceğimizi; internette karşımıza çıkan örtük (ve açık) cinsiyetçiliği ve kadın düşmanlığını fark edip dile getirerek, cinsiyetimize özel olarak yöneltilen yanlış bilgileri reddederek, sosyal medya platformlarımızı birbirimizi desteklemek ve ortak mücadele ettiğimiz adaletsizlikleri görünür kılmak için kullanarak ve teknoloji şirketleriyle yasa koyuculardan karşı karşıya kaldığımız bu yeni ve dehşet verici şiddet türlerine karşı somut adımlar atmalarını talep ederek açık açık anlatacağım.

Haydi, bunu birlikte yapalım.

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Sosyal medyanın cazibesi büyük, riskleri ise çoğu zaman görünmez...

Günümüzde sosyal medya hayatımızın ayrılmaz bir parçası: ilişkilerimizi şekillendiriyor, beden algımızı belirliyor, iş hayatımızı etkiliyor, hatta anneliğe bakışımızı bile yeniden tanımlıyor. Ancak bu platformlar kadınlar ve kız çocukları için sandığımızdan çok daha tehlikeli.

Kara Alaimo; sahte haberlerden çevrimiçi tacize, fenomen kültüründen dijital şantajlara kadar kadınların hedef alındığı tüm karanlık yönleri ortaya çıkarıyor. Gerçek yaşam hikâyeleri, güçlü araştırmalar ve uzman görüşleriyle örülen bu kitap, sosyal medyanın görünmez zincirlerini tek tek kırıyor.

Çevrimiçi Tuzaklar sadece bir tehlike haritası değil; aynı zamanda bir çıkış yolu. Alaimo, kızlarımızı nasıl koruyabileceğimizi, kendi platformlarımızı nasıl güçlenme aracına dönüştürebileceğimizi ve dijital dünyada nasıl güvenle var olabileceğimizi anlatıyor.

Bu kitap, kadınların sesini bastırmaya çalışan dijital dünyaya karşı güçlü bir direniş çağrısı!

"Çevrimiçi dünyanın kadınlar ve kız çocukları
üzerindeki yıkıcı etkilerine karşı ateşli bir başkaldırı."

— *Publishers Weekly*

"İnterneti kullanan ve başkalarını önemseyen
herkes için vazgeçilmez bir rehber."

— *Renee Bracey Sherman*

Çeviren: Sevdâ Akyüz

